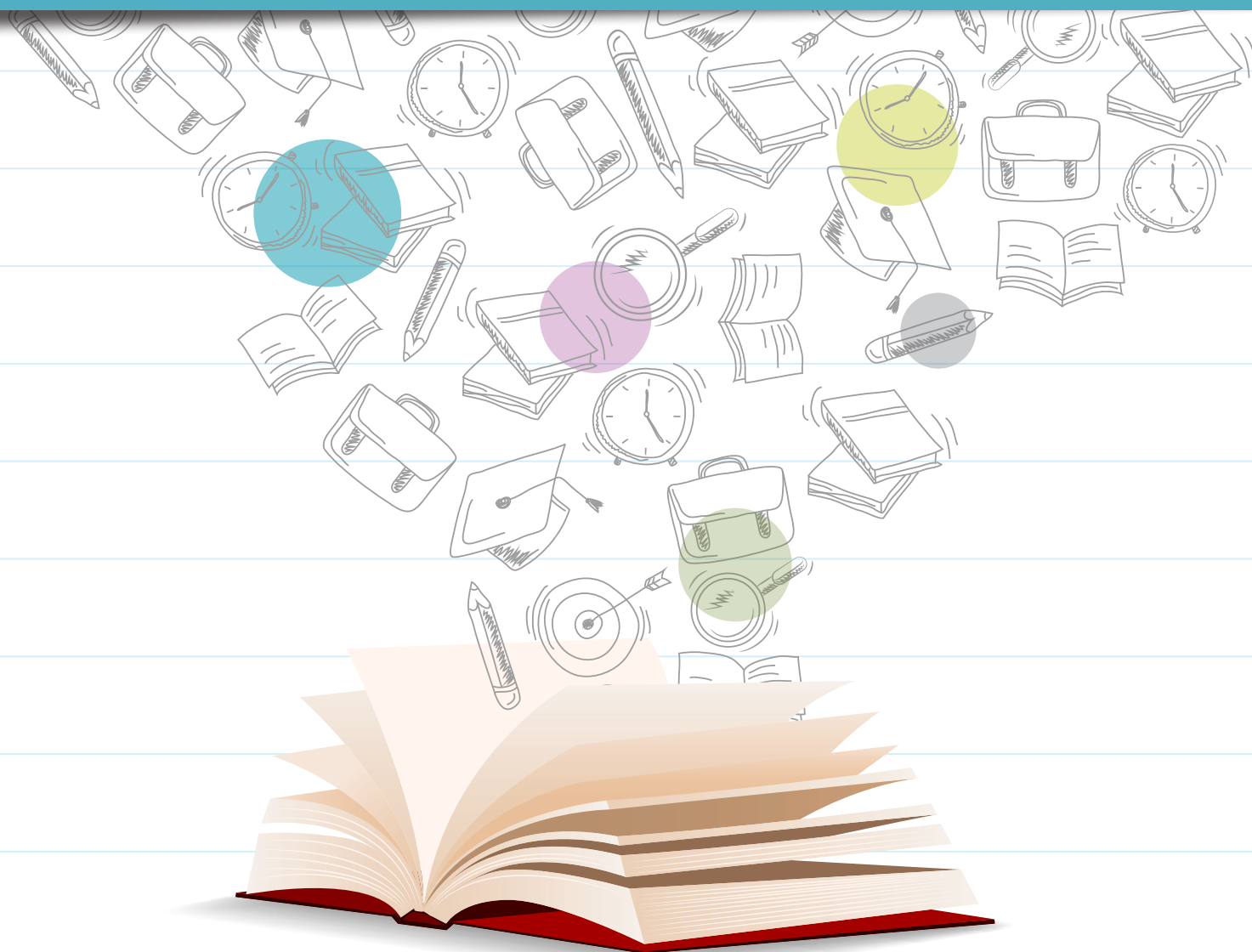
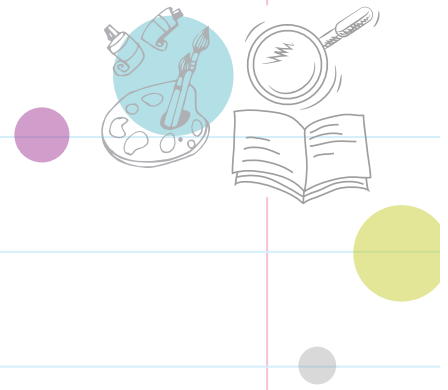

מחברת מארגנת

למוביל/ת תוכנית ניצנים

בית הספר

יזום והנחיה מקצועית

לילך ברקאי, ממונה ארצית על תוכנית ניצנים

שותפים לדרך

חיים הלפרין, מנהל היחידה לתוכנית משלימות למידה
יורם אדלר, מדריך ארצי ביחידה לתוכניות משלימות למידה

חשיבה, פיתוח וכתובה

לילך ברקאי, ממונה ארצית על תוכנית ניצנים
שרה משה, מדריכה ארצית ביחידה לתוכניות משלימות למידה
ענת צור, מדריכה ארצית בתוכנית ניצנים
שרית גיטלמן, מדריכה ארצית בתוכנית ניצנים

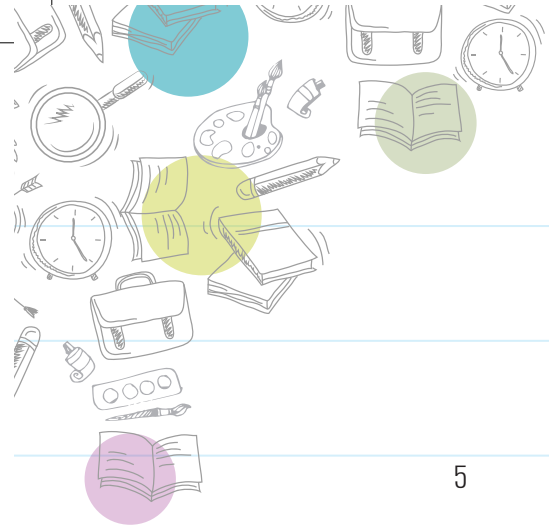
עריכת לשון: ציקי רדיאנו

עיצוב גרפי: גלית סבג "טו דו דיזיין"

הוצאה לאור: גף הפרסומים, משרד החינוך

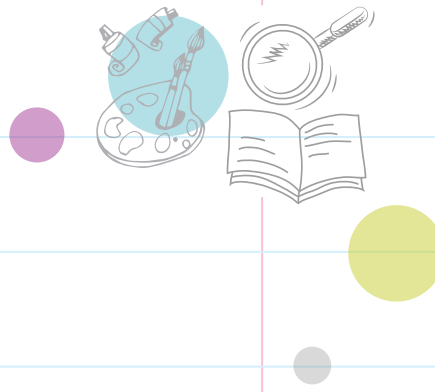
© כל הזכויות שמורות למשרד החינוך

תש"ף - 2019-2020

מה במחברת?

5	דברי פתיחה
6	סדר היום בתוכנית ניצנים
7	רכיבי סדר היום
9	פריסת נושאים שנתית
10	דוגמא לפריסה שבועית
11	דרכים לקרוא סיפור עם התלמידים
12	עצות לפעילות מוצלחת
12	הצעות לניהול שיח אישי עם התלמיד/ה
17	מתן סיוע בשעורי הבית
18	עקרונות מנחים להפעלה בחינוך המיוחד
20	הארוחה כהזדמנות חינוכית
21	תכנון שבועי למילוי
43	פרטי המשתתפים במסגרת
45	מה מצופה מהמובילים- כלי להתבוננות
47	מה מצופה ממרכזי התוכנית בבית הספר- כלי להתבוננות
49	הנחיות לרכש פדגוגי
50	נהלים והנחיות - חוזר מנכ"ל ניצנים
52	טלפונים לשעת חירום
53	הנחיות לעזרה ראשונה
57	רעיונות ויוזמות
58	מועדי הכשרות ומפגשים נוספים
59	לוח חופשות

סדר היום בתוכנית "ניצנים"

תוכנית "ניצנים" שמה דגש על תכנון מוקדם ועל ביצוע עקבי של סדר יום בצהרון.

בבסיס דרישה זו קיימת ההבנה שתכנון סדר היום בצהרון מבעוד מועד כמו גם אחזקה שלו ושמירה עליו ברמה יומית יכולים לקדם אקלים חינוכי המאפשר שגרה נוחה ורגועה יותר לעשייה כמו גם לטפח ולשפר יכולת מקצועית וביצועית של הצוותים.

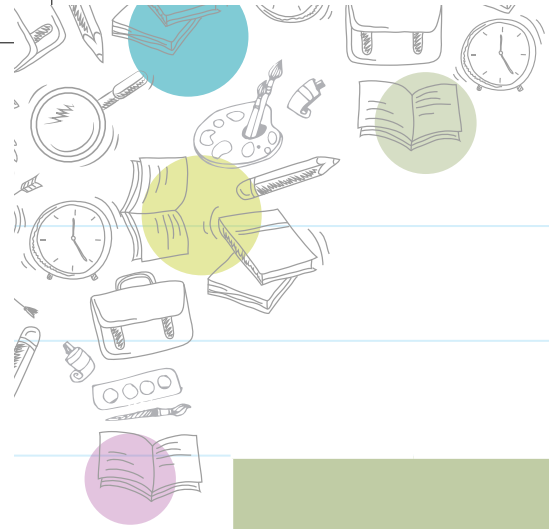
סדר יום מאפשר לצוותים לתכנן את מבנה היום בהתאמה לתנאים הייחודיים של מסגרות "ניצנים" תוך התחשבות מירבית בצורכי התלמידים.

יחידת הזמן במסגרת "ניצנים" היא של 20-25 דקות.

פעילות הנוגעת בסדר היום יכולה לכלול עד 2 יחידות זמן.

למה צריך סדר יום בתוכנית?

- א. סדר היום מייצר תחושה של יציבות וקביעות לתלמידים. סדר יום מובנה וקבוע מקנה לילדים שגרה המייצרת ביטחון אישי ומקדמת תחושת מוגנות.
- ב. סדר היום מאפשר ליצור איזון לתלמיד בין מצבים הדורשים מאמץ מוגבר לבין מצבים של הרפיה.
- ג. סדר היום מזמן פעילויות בחירה ופעילויות מתוכננות - ישנה חשיבות לשילוב של כל אחד מסוגי הפעילויות להתפתחותו של הילד.
- ד. סדר היום מזמן לתלמידים פעילות בקבוצות מגוונות כדי לענות על צרכים שונים. כך למשל פעילות משותפת במליאה מאפשרת את ה"יחד" של התלמידים הפועלים בקבוצה אחת וחווים חוויות משותפות. לעומתה, פעילות בקבוצה קטנה יכולה לאפשר לתלמידים למידת עמיתים וטיפוח מיומנות של שיתוף פעולה ויצירת קשר קרוב בין המבוגר לילד שהוא הכרחי לכל תהליך צמיחה
- ה. סדר היום מקשר בין יכולת הריכוז של התלמידים לבין משך זמן הפעילות - כל רכיב מרכיבי הזמן דורש מהתלמידים מאמץ מסוג אחר ובעוצמה שונה.

רכיבי סדר היום בצהרון

רכיבי סדר היום: פתיחה התכנסות

למה הכוונה?	מה עליי לארגן בסביבה החינוכית?	מה כוללת הפעילות?	דוגמאות לביצוע	אופן הפעילות: איך נעשה זאת?
פתיחה המזמנת מעבר נוח, רציף וסדור בין פעילות הבוקר לצוהריים	התכנסות בסביבה נעימה ומאפשרת התאמת סביבת הלמידה לפעילות	בדיקת נוכחות הצגת סדר יום סבב "מה נשמע?"	* לשאול על חווייה מהבוקר שאני רוצה לשתף * משהו נעים שאמרנו לי היום * מה למדתי חדש היום * עם מי היה לי נעים לשחק היום * מעשה טוב שעשיתי היום * שיר שפותח את היום (מומלץ לקיים שיח סביב השיר) * מוסיקה שמתנגנת	* איסוף במליאה * מפגש * שירה * מוסיקה * משחק חברתי * פעילות גופנית

רכיבי סדר היום: הארוחה כהזדמנות חינוכית

הארוחה כאמצעי להקניית הרגלים, מיומנויות וערכים	ישיבה סביב שולחנות ערוכים בסביבה אסתטית, נעימה ומזמינה	1. טרום הארוחה - שיח סביב התפריט, קבוצות המזון והיתרונות התזונתיים היערכות לקראת הארוחה: סידור מקום הארוחה וארגון, ניקיון השולחן ושטיפת ידיים 2. מהלך הארוחה - חלוקת האוכל, אנילה, הקניית הרגלי אנילה ושיח חברתי 3. סיום הארוחה - פינוי, ניקוי והתארגנות לפעילות הבאה. * ככלל התלמידים שותפים בכל שלבי הארוחה.	* מינוי תורנים אחראים לחלוקת המזון ולפינוי * ברכה או דקלום לפני הארוחה * שיח בריאותי על רכיבי הארוחה * שיח על בחירת המזון - המלצת היום או מבקר מסעדות * שיח חברתי במהלך הארוחה	* סביב שולחן * שיחה * הצגת מידע
--	--	--	--	---------------------------------------

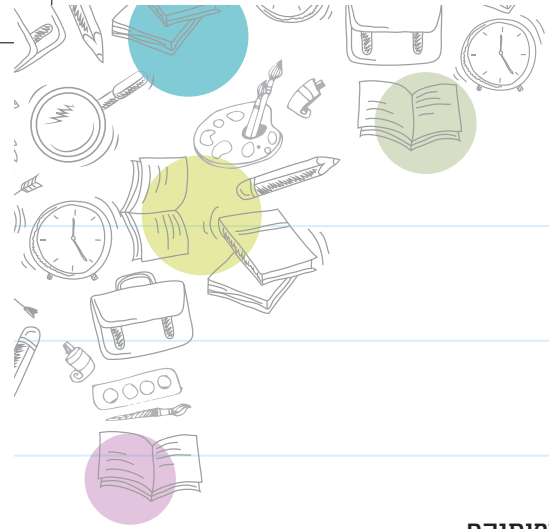

רכיבי סדר היום: פעילות חינוכית- העשרתית מובנית

למה הכוונה?	מה עליי לארגן בסביבה החינוכית?	מה כוללת הפעילות?	דוגמאות לביצוע	אופן הפעילות: איך נעשה זאת?
<p>פעילות העשרה בעלת אופי הפגתי, פעיל וחוויתי.</p> <p>* על הפעילות להיות מתוכננת מראש, תחומה בזמן, באחריות מובילת הצהרון ובנוכחות של מבוגר מצוות הצהרון.</p> <p>* יש לגלות רגישות וגמישות לצורכי התלמידים, לדוגמה: תלמיד המתקשה להשתתף בפעילות, לאפשר לו לעסוק בפעילות מתאימה לו.</p> <p>יש לסייע בהכנת שיעורי בית בין 20 ל-30 דקות</p>	<p>הפעילות יכולה להתקיים בתוך המבנה או מחוצה לו בחללים ובחצר המסגרת החינוכית</p>	<p>פעילות נבחרת ממגוון תחומים: חברתי, העשרתי, אומנותי, גופני, רגשי</p>	<p>* קריאת סיפור או שיר או דקלום סביב נושא</p> <p>* המחזה של טקסט</p> <p>* יצירה בחומרים מגוונים</p> <p>* שיח חברתי בנושאים רלוונטיים מחיי התלמידים</p> <p>* משחקי קופסה מותאמי גיל</p> <p>* משחקי כדור</p> <p>* משחקים "של פעם"</p> <p>* פעילות גופנית יזומה-אפשרות לשימוש באביזרי נופש פעיל</p> <p>* משחק חצר מכוון ומשחק חצר חופשי</p> <p>* חוגים בתחומי האומנות</p> <p>* מתן ביטוי לעיסוק בתחביבים</p> <p>* סיוע בהכנת שיעורי בית</p>	<p>* מרחבי בחירה</p> <p>* מפגש קבוצתי</p> <p>* מפגש פרטני</p> <p>* משחק אישי</p> <p>-זוגי-קבוצתי</p> <p>* איסוף במליאה</p> <p>* משחק מכוון בחצר</p>

רכיבי סדר היום: סיום - התנסות לסיכום והיערכות לקראת פיזור

<p>איסוף התלמידים לקראת סיום היום והפיזור הביתה</p>	<p>התנסות בסביבה נעימה ומאפשרת התאמת סביבת הלמידה לפעילות</p>	<p>בדיקת נוכחות סיוע היום</p>	<p>* סיכום של המובילה בשיתוף התלמידים "מה היה לנו היום?"</p> <p>- "ממה נהייתי /לא נהייתי היום בצהרון?"</p> <p>- "מה אעשה היום בבית?"</p> <p>- "למי אגיד היום תודה?"</p> <p>* מתן ביטוי לתוצרים</p> <p>* מתן ביטוי לבחירת סיכום היום ע"י התלמידים</p>	<p>* איסוף במליאה</p> <p>* מפגש</p> <p>* משחק חברתי</p> <p>* המחזה</p> <p>* שיר</p> <p>* פעילות גופנית</p> <p>* הצגת תוצר</p> <p>אישי או קבוצתי</p>
---	---	-------------------------------	--	---

פריסת נושאים שנתית בתוכנית "ניצנים"

לפיך פריסה של נושאים בראייה שנתית סביב מעגל השנה.
 פיתוח הנושאים המובאים בפריסה ייעשה בהתאמה לגיל הילדים, לכישוריהם ולהעדפותיהם.
 *באפשרותך להוסיף בכל חודש נושאים להרחבה לבחירתך.

<p>חשוון / נובמבר</p> <p>נושאים מובילים: אורח חיים בריא ופעיל, מסביב לעולם</p> <p>נושאים להרחבה: הגינה, מים, זיהרות בדרכים</p>	<p>תשרי / אוקטובר</p> <p>נושאים מובילים: מבשרי הסתיו, שמחת תורה</p> <p>נושאים להרחבה: היכרות עם סופר או משורר</p>	<p>אלול / ספטמבר</p> <p>נושאים מובילים: היכרות הצהרון ואני, חגי תשרי (ראש השנה, יום כיפור)</p> <p>נושאים להרחבה: חברות, התחלות</p>
<p>שבט / פברואר</p> <p>נושאים מובילים: ט"ו- בשבט, המשפחה</p> <p>נושאים להרחבה: הצבעים בטבע, משפחות בעלי חיים</p>	<p>טבת / ינואר</p> <p>נושאים מובילים: סימני החורף</p> <p>נושאים להרחבה: שינויים בטבע</p>	<p>כסלו / דצמבר</p> <p>נושאים מובילים: חנוכה</p> <p>נושאים להרחבה: שעשועי מדע, נושא שנבחר על ידי הילדים</p>
<p>אייר / מאי</p> <p>נושאים מובילים: יום העצמאות, ל"ג בעומר</p> <p>נושאים להרחבה: שבוע הספר העברי</p>	<p>ניסן / אפריל</p> <p>נושאים מובילים: חג הפסח, יום העצמאות, סופרים ומשוררים</p> <p>נושאים להרחבה: חלל, נושא שנבחר על ידי הילדים</p>	<p>אדר / מרץ</p> <p>נושאים מובילים: חג פורים</p> <p>נושאים להרחבה: הסוואה ומסכות בטבע, דיוקן עצמי</p>
<p>תמוז - אב / יולי-אוגוסט</p> <p><i>חופש ניצנים!</i></p>		<p>סיוון / יוני</p> <p>נושאים מובילים: שבועות, סיום שנה, פרידה מהצהרון</p> <p>נושאים להרחבה: חכם בשמש</p>

דוגמא לפריסה שבועית

*יחידת הזמן במסגרת "ניצנים" היא של 20 עד 25 דקות

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי
סדר היום: התכנסות ופתיחה				
בדיקת נוכחות, הצגת סדר יום, סבב "מה נשמע"?				
שיתוף בחוויה מהבוקר	שיר שפותח את היום (מומלץ לקיים שיח סביב השיר)	מה למדתי חדש היום?	עם מי היה לי נעים לשחק היום?	מעשה טוב שעשיתי היום
סדר היום: הארוחה כהזדמנות חינוכית				
ארוחת צוהריים				
טרום הארוחה: מינוי תורנים שבועיים האחראים לחלוקת המזון ולפינוי ברכה או דקלום לפני הארוחה	טרום הארוחה: סידור וארגון מקום הארוחה על ידי התלמידים ברכה או דקלום לפני הארוחה	טרום הארוחה: ברכה או דקלום לפני הארוחה	טרום הארוחה: מינוי מבקר מסעדות ושיח על המלצותיו	טרום הארוחה: הכנת סלט ירקות על ידי התלמידים
במהלך הארוחה: שיח על בחירת המזון - המלצת היום	במהלך הארוחה: שיח בריאותי על רכיבי הארוחה - חידת היום	במהלך הארוחה: שיח על בחירת המזון - המלצת היום	במהלך הארוחה: שיח חופשי	במהלך הארוחה: שיח חופשי
סדר היום: פעילות חינוכית- העשרתית מובנית				
סיוע בהכנת שיעורי הבית				
פעילות סביב הספר "המטריה הגדולה של אבא" לוי קיפניס	חוג מדענים צעירים	שיח חברתי סביב ערך או מקרה שקרה	חוג רובוטיקה	משחקי תנועה קבוצתיים
סדר היום: התכנסות לסיכום ולהיערכות לקראת פיזור				
מה היה לנו היום? "למי אגיד היום תודה"?	ממה נהייתי או לא נהייתי היום בצהרון?	מה אעשה היום בבית?	מתן ביטוי לתוצרי היום	קבלת שבת מצטיין שבועי

עצות לפעילות מוצלחת

1. רבגוניות

פעילות מגוונת שתיתן מענה לכלל התלמידים המשתתפים בתוכנית ותיצור אצלם עניין.

2. גמישות מבנית

תוכנית הניתנת לבחירה ולשינוי.

דאגו תמיד לפעילויות חלופיות. לעתים יש אילוצים, כמו: מזג אוויר גשום או לחלופין שרב, הפעילות לא מתאימה, התלמידים לא רגועים ואין קשב. איננו יכולים לחזות מראש את כל התרחישים, ולכן תמיד נישא באמתחתנו "בנק פעילות".

3. בחירה חופשית

מבחר פעילויות המאפשרות בחירה על פי נטיות לב וכישורים. בחרו תמיד בנושא שמעניין אתכם. אם מוכתב לכם מערך פעילות, בחרו את סגנון ההפעלה שאתם מתחברים אליו: דרך סיפור, משחק, ציור, יצירה ואפשר שילוב של כמה הפעלות.

4. מוכנות

נסו בבית. הגיעו מוכנים וודאו כי לא חסר שום דבר לצורך הפעילות. אל תפתיעו את עצמכם ואת התלמידים. חשוב שתקדישו זמן מבעוד מועד לתכנים.

הצעות לניהול שיח אישי עם התלמיד/ה

הצעות אלו נועדו לסייע לך, המוביל/ה לקיים מפגש אישי עם התלמיד/ה. היעד הוא ליצור נתיב לליבו של התלמיד/ה, להעמיק את ההיכרות עמו ולהכיר בייחודו.

חשוב לקיים את המפגש במקום שקט ורגוע, לשמור על קשר עין, לשחק "בגובה העיניים" ולייצר תחושה של אינטימיות, קרבה ולגלות אמפתיה.

להלן מגוון אמצעים בעזרתם תוכלו לנהל שיח עם הילדים:

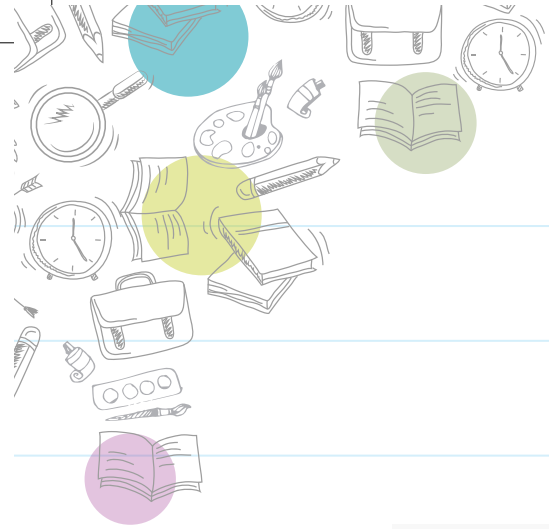
< כרטיסיות רגשות

< כרטיסיות אימוג'י

< גלגל שאלות

< שאלות

לבחירתכם במה לעשות שימוש וכיצד.

איך אתה מרגיש/ה היום?

שמחה

כעס

עצב

עייפות

פחד

התלהבות

תסכול

מבוכה

סיפוק

אכזבה

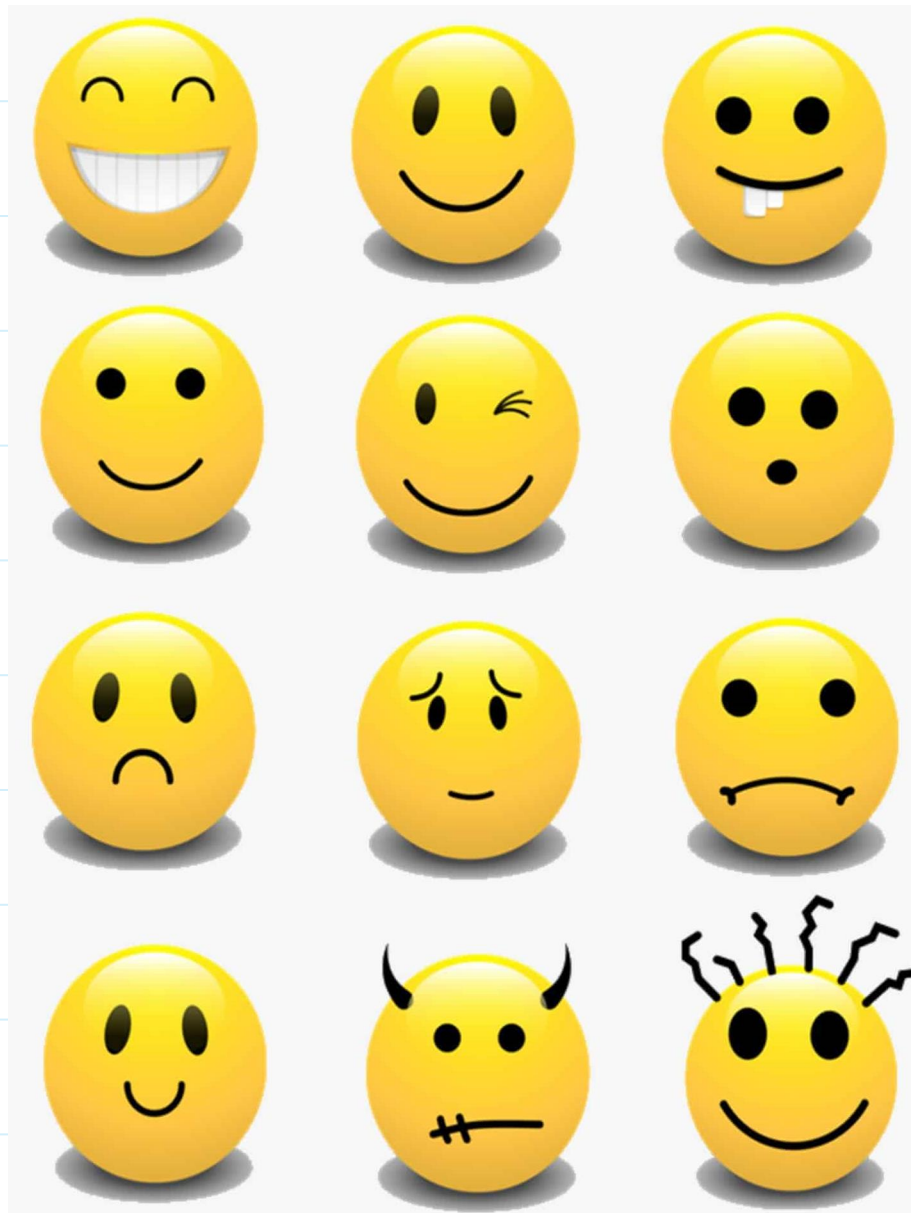
בושה

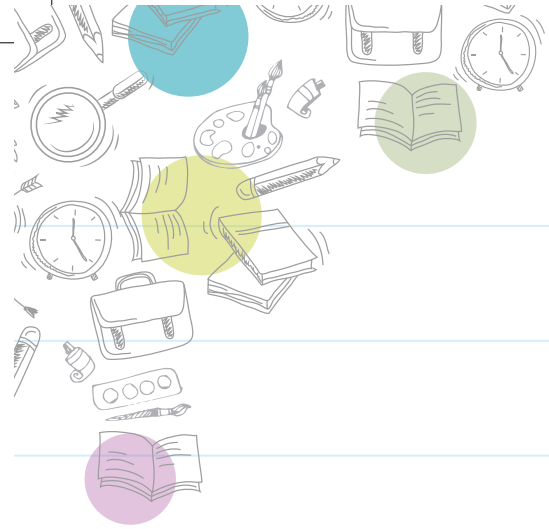

גאווה

כרטיסיות אימוג'י

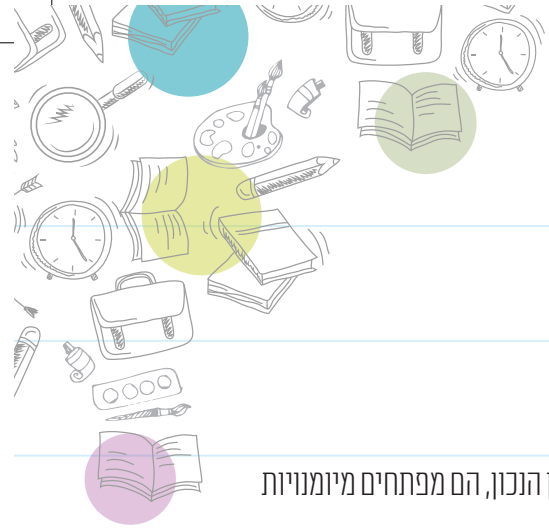
דוגמא ל"גלגל השאלות"

דוגמאות לשאלות

- מה שלומך? מה נשמע? <
- באיזה משחק או צעצוע אתה אוהב לשחק? <
- עם מי אתה אוהב/ת לשחק? <
- מהו המאכל האהוב עלייך? <
- מה משמעות השם שלך למה נתנו לך אותו? <
- כמה אחים ואחיות יש במשפחה שלך? פירוט השמות <
- מהם התחביבים שלך בשעות הפנאי? <
- מה אתה אוהב/ת לעשות אחר הצהריים? <
- איזה ספר או סרט אהבת במיוחד? <
- מה תרצה להיות כשתגדל? <
- מה הדבר שהכי משמח אותך? <
- מה הדבר שהכי מפחיד אותך? <
- איזה מתנה תרצה לקבל ליום הולדתך? למה? <
- מה גרם לך להתרגש בשבוע האחרון? <
- מה הדבר הראשון שעובר לך בראש כשאתה מתעוררת בבוקר? <
- איזה חלום תרצה להגשים? <
- אמור לי או תשיר קטע משיר שאתה אוהב <
- באיזה מקומות אתה אוהב לטייל? <
- מה הכי מרגיע אותך? <
- מה אתה הכי אוהב בצהרון? <
- האם יש מקצוע/תחום/נושא שאתה מתקשה בו? מהו? <

מתן סיוע בשעורי בית

שיעורי הבית הם אחת מהמשימות השוטפות שהתלמיד מקבל בבית הספר. אם נעשים באופן הנכון, הם מפתחים מיומנויות ללמידה, לקבלת החלטות, לפתרון בעיות, להבנת הוראות ולפיתוח לומד עצמאי.

צוות הצהרון אחראי על יצירת סביבת הלמידה, אווירת למידה מותאמת להכנת שיעורי הבית ומתן סיוע לתלמידים הזקוקים לכך. מתן סיוע של תווך או הנחייה, סיוע בקידום מיומנויות כמו: התארגנות בזמן ובמרחב, קביעת סדר עדיפויות והבנת הוראות. הסיוע בשעורי הבית יתן בהתאם לגילם ויכולתם של הילדים.

הזמן המוקדש להכנת ש"ב לתלמידי כיתות א-ב בצהרון הינו בעד 30 דקות.

באחריות מרכז התוכנית בבית הספר ומוביל/ת הצהרון להביא לידיעת ההורים את הקצאת הזמן להכנת ש"ב וסדר היום בצהרון. כל זאת על מנת להשיג הבנות בנושא.

אחת המטרות העיקריות במתן סיוע בהכנת שיעורי בית מזמן לצוות הצהרון מרחב לחיזוק הקשר האישי. דרך הסיוע יוכל הצוות ללמוד על חלקים חשובים בעולמו של הילד. למשל, מהן החוזקות ו/או החולשות שלו מבחינה לימודית ובכלל. מידע זה יכול לשמש את הצוות בהקשרים אחרים של פעילות בצהרון. לדוגמא, אם במסגרת המענה הלימודי התגלה שהתלמיד מוכשר בכתיבה אזי אפשר למשל לבקש ממנו לכתוב סיפור ובהמשך להקריאו בפני חבריו לצהרון.

עקרונות מנחים להפעלה בחינוך המיוחד

- ◁ חשוב לקיים קשר של צוות הגן הקבוע עם הצוות אשר מוביל את תכנית ניצנים בדגש על ילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים במסגרות הרגילות ובחינוך מיוחד – עדכון להיבטים משמעותיים.
- ◁ כלל הפעילויות המוצעות יותאמו לילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים במסגרות, בהתאם לעקרונות המפורטים בהמשך. פעילויות אלה ניתנות ליישום גם במסגרות לחינוך מיוחד.
- ◁ קיימת חשיבות לשמור על סדר יום קבוע תוך שמירה על רצף יומי קבוע. יש צורך בהכנה לקראת תוכני סדר היום והפעלת סדר היום בהתאם למתוכנן, במידה וחל שינוי בסדר היום מומלץ להכין את הילדים לשינוי ככל שניתן.

עקרונות להתאמת הפעילויות לילדים עם צרכים מיוחדים

1. התאמה לגיל הילד ולרמת התפקוד – בחירת התכנים והפעילויות בהתאם לגיל הכרונולוגי של הילד מחד ולרמת התפקוד שלו מאידך.
2. הנגשה – התאמת הפעילויות והסביבה הפיזית והלימודית לצרכי הילד:
 - ◁ הנגשה סביבתית וטכנולוגית – הוספת עזרים ואביזרים הנדרשים לילד בשל צרכים מיוחדים ולשם השתתפות בפעילויות, ובכללם גם עזרים טכנולוגיים כגון: מחשב תקשורת, אייפד, טכנולוגיה מסייעת.
 - ◁ הנגשה לימודית / הנגשה קוגניטיבית באמצעים כגון: פישוט לשוני, פישוט הליכים, תיווך, שימוש בסמלים.
3. תיווך, המחשה והדגמה לקראת הפעילות, במהלכה ובסיומה, באמצעות:
 - ◁ תיווך של הידע והמושגים הנדרשים להשתתפות בפעילות
 - ◁ הצגת תכנים, משימות והסברים בדרגות קושי שונות
 - ◁ פירוק משימות והוראות לשלבי משנה, פירוק שאלות לשאלות משנה
4. המחשת התכנים באמצעות: מוצג/חפץ, דגם, תצלום, סמל, מלל כתוב ודבור, סרט, כלים אמנותיים ועוד
5. שימוש באמצעי תקשורת תומכת וחליפית (תת"ח), בעזרים טכנולוגיים ובסביבות מתוקשבות מותאמות
6. התנסות ותרגול – למידה תוך התנסות פעילה, חיבור למצבי חיים ולעולמו של הילד; תרגול באמצעות חזרות מגוונות ומשחקי תפקידים.
7. טיפוח מיזמויות חשיבה – הבנייה של הפעילויות והמשימות ברמות חשיבה שונות (מהקונקרטי למופשט)

8. התאמה של השיח למאפייני התקשורת של הילדים באמצעות:

- < דימון מגוון ערוצים לביטוי ולהבעה עצמית כגון: דיבור, יצירה, תנועה.
- < שימוש במגוון אמצעי הבעה ותקשורת, לרבות תקשורת תומכת חליפית ועזרים טכנולוגיים בהתאם לצרכים מיוחדים.

9. ליווי השיח באמצעים חזותיים, המקדמים את הבנת השיח הדבור ומאפשרים יישום של כללי שיח מקובלים.

10. שימוש במגוון משלבי שפה, תוך התאמה לרמת התפקוד השפתי מחד ותוך חשיפה למשלבים גבוהים יותר מאידך:

- < פישוט לשוני (אך לא דלות לשונית) בהתאמה לגיל ולרמת התפקוד של הילדים.
- < פירוש מילים קשות, שימוש במילים נרדפות, שימוש בדוגמאות.
- < דיבור בקצב מותאם תוך הקפדה על בהירות ושפה תקינה.

עקרונות להתאמת פעילויות תנועה לתלמידים עם צרכים מיוחדים

הפעלת הפעילות תוך יישום העקרונות הכלליים המופיעים בפתיח, לצד עקרונות ייחודיים לפעילויות הקשורות בתנועה ומחול:

- < ביצוע הפעילויות תוך התייחסות ליכולות ולמגבלות המוטוריות של הילד
- < עידוד תנועה ומחול על אף מגבלות מוטוריות ואחרות, דימון פעילויות של תנועה חופשית לצד תנועה מתוכננת או ריקוד נתון.
- < קידום מיומנויות שפה ותקשורת תוך כדי הפעילות האמנותית כגון: לימוד מילים חדשות, עידוד שיח, המללה של התהליך והצגת התוצר.
- < קידום מיומנויות חברתיות תוך כדי הפעילות האמנותית כגון: אופני פניה לחבר או למבוגר, עבודת צוות על משימות משותפות, פרגון הדדי

עקרונות להתאמת סיפורים לתלמידים עם צרכים מיוחדים

הפעילות תתבצע תוך יישום העקרונות הכלליים המופיעים בפתיח, לצד עקרונות ייחודיים לסוג פעילות זו:

- < בחירה של סיפורים מותאמים למאפייני התפקוד של הילדים באופן המכבד את גילם הכרונולוגי, תוך חיבור לעולמם האישי
- < הקראה של ספרים, סיפורים ודקלומים, תוך שימת דגש על חוויית ההנאה הספרותית-אמנותית
- < פירוש מילים קשות ולימוד מילים חדשות המופיעות בסיפור וחיוניות לשם הבנתו
- < שילוב משחקי תפקידים והמחזה המסייעים להנגשה של הסיפורים

הארוחה כהזדמנות חינוכית

השהייה בצהרון כוללת ארוחת צהרים חמה המזמנת הקניית יסודות ערכיים וחינוכיים בנושא תזונה, בריאות הגוף והנפש. לתזונה תפקיד מרכזי בהתפתחות הילד ובשמירה על בריאותו.

הארוחה מזמנת חשיפה לאוכל בריא, עידוד אכילת פירות וירקות, העדפת שתיית מים על פני משקאות מתוקים, הפחתה עד כדי הימנעות ממאכלים עתירי שומן וסוכר.

בתחילת שנה"ל יש לפנות להורים ולברר אם יש בצהרון ילדים אלרגיים או ילדים המגלים רגישות כלשהי למזון מסוים, כמו: גלוטן, לקטוז, אגוזים, בוטנים ושומשום.

יש לגלות אחריות ולהיערך בהתאם עם ספק המזון.

אנו ממליצים על הגשה בתפזורת מאחר שהיא מזמינה את התלמידים להיות שותפים בהתארגנות הארוחה ותורמת לעצמאותם בבחירת המזון, בהתאמת הכמות לדרישותיהם ובהתחשבות בחבריהם והופכת את האווירה לנעימה וחברותית יותר.

הזנה בתפזורת מאפשרת הזדמנות חינוכית מיטבית. המזון שמסופק בהזנה בתפזורת מסופק ברובו בשיטת" בשל הגש", עובדה המשפרת את טעמו של המזון.

במסגרת הארוחה:

- יש להקפיד על כללי היגיינה אישית: רחיצת ידיים במים וסבון לפני ואחרי הארוחה.
- יש לעודד כישורי חיים שהארוחה מזמנת: עריכת שולחן, הגשה עצמית, פינוי השולחן.
- יש לאפשר שיח בין-אישי סביב השולחן.
- חשוב שהארוחה תתקיים באווירה שקטה ונעימה.

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
ט"ז אלול / 15.9.19	ט"ז אלול / 16.9.19	י"ז אלול / 17.9.19	י"ח אלול / 18.9.19	י"ט אלול / 19.9.19	רכיבי סדר היום
					פתיחה
					התכנסות
					הארוחה
					כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
כ"ב אלול / 22.9.19	כ"ג אלול / 23.9.19	כ"ד אלול / 24.9.19	כ"ה אלול / 25.9.19	כ"ו אלול / 26.9.19	סדר יום בצהרון
					פתיחה
					התכנסות
					הארוחה
					כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	רכיבי סדר היום פתיחה התכנסות הארוחה כהדמנות חינוכית פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני סיכום היום
י"ד תשרי / 13.10.19	ט"ו תשרי / 14.10.19	ט"ז תשרי / 15.10.19	י"ז תשרי / 16.10.19	י"ח תשרי / 17.10.19	

כמה מילים בשבילי:

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	סדר יום בצהרון פתיחה התכנסות הארוחה כהדמנות חינוכית פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני סיכום היום
כ"א תשרי / 20.10.19	כ"ב תשרי / 21.10.19	כ"ג תשרי / 22.10.19	כ"ד תשרי / 23.10.19	כ"ה תשרי / 24.10.19	

כמה מילים בשבילי:

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
י"ב חשון / 10.11.19	י"ג חשון / 11.11.19	י"ד חשון / 12.11.19	ט"ו חשון / 13.11.19	ט"ז חשון / 14.11.19	רכיבי סדר היום
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
י"ט חשון / 17.11.19	כ' חשון / 18.11.19	כ"א חשון / 19.11.19	כ"ב חשון / 20.11.19	כ"ג חשון / 21.11.19	סדר יום בצהרון
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

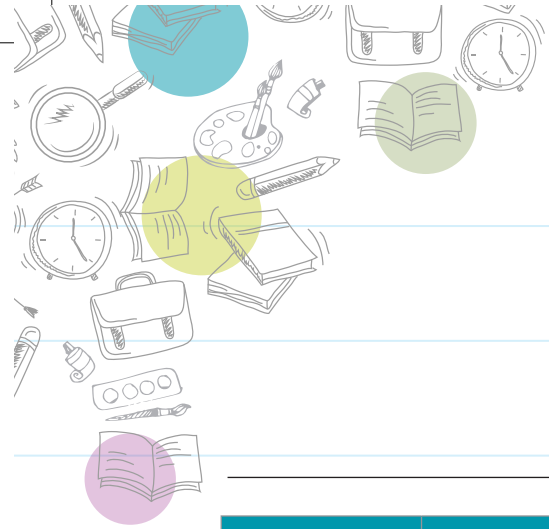
נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
י' כסלו / 8.12.19	י"א כסלו / 9.12.19	י"ב כסלו / 10.12.19	י"ג כסלו / 11.12.19	י"ד כסלו / 12.12.19	רכיבי סדר היום
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
י"ז כסלו / 15.12.19	י"ח כסלו / 16.12.19	י"ט כסלו / 17.12.19	כ' כסלו / 18.12.19	כ"א כסלו / 19.12.19	סדר יום בצהרון
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	רכיבי סדר היום פתיחה התכנסות הארוחה כהדמנות חינוכית פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני סיכום היום
כ"ד כסלו / 22.12.19	כ"ה כסלו / 23.12.19	כ"ו כסלו / 24.12.19	כ"ז כסלו / 25.12.19	כ"ח כסלו / 26.12.19	

כמה מילים בשבילי: _____

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	סדר יום בצהרון פתיחה התכנסות הארוחה כהדמנות חינוכית פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני סיכום היום
א' טבת / 29.12.19	ב' טבת / 30.12.19	ג' טבת / 31.12.19	ד' טבת / 1.1.20	ה' טבת / 2.1.20	

כמה מילים בשבילי: _____

תכנון שבועי

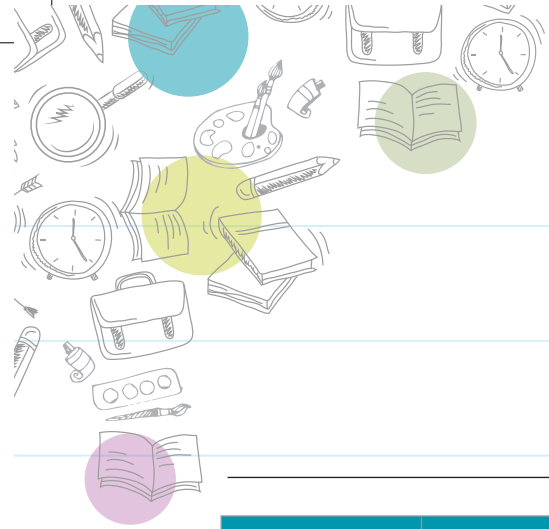
נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	רכיבי סדר היום
ח' טבת / 5.1.20	ט' טבת / 6.1.20	י' טבת / 7.1.20	יא' טבת / 8.1.20	יב' טבת / 9.1.20	פתיחה התכנסות
					הארוחה כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	סדר יום בצהרון
ט"ו טבת / 12.1.20	ט"ז טבת / 13.1.20	י"ד טבת / 14.1.20	י"ח טבת / 15.1.20	י"ט טבת / 16.1.20	פתיחה התכנסות
					הארוחה כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	רכיבי סדר היום
כ"ב טבת / 19.1.20	כ"ג טבת / 20.1.20	כ"ד טבת / 21.1.20	כ"ה טבת / 22.1.20	כ"ו טבת / 23.1.20	פתיחה התכנסות
					הארוחה כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	סדר יום בצהרון
כ"ט טבת / 26.1.20	א' שבט / 27.1.20	ב' שבט / 28.1.20	ג' שבט / 29.1.20	ד' שבט / 30.1.20	פתיחה התכנסות
					הארוחה כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
ד' שבט / 2.2.20	ה' שבט / 3.2.20	ו' שבט / 4.2.20	ז' שבט / 5.2.20	ח' שבט / 6.2.20	רכיבי סדר היום
					פתיחה
					התכנסות
					הארוחה
					כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
י"ד שבט / 9.2.20	ט"ו שבט / 10.2.20	ט"ז שבט / 11.2.20	י"ח שבט / 12.2.20	י"ח שבט / 13.2.20	סדר יום בצהרון
					פתיחה
					התכנסות
					הארוחה
					כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
ה' אדר / 1.3.20	ו' אדר / 2.3.20	ז' אדר / 3.3.20	ח' אדר / 4.3.20	ט' אדר / 5.3.20	רכיבי סדר היום
					פתיחה
					התכנסות
					הארוחה
					כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
י"ב אדר / 8.3.20	י"ג אדר / 9.3.20	י"ד אדר / 10.3.20	ט"ו אדר / 11.3.20	ט"ז אדר / 12.3.20	סדר יום בצהרון
					פתיחה
					התכנסות
					הארוחה
					כהדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
ד' ניסן / 29.3.20	ה' ניסן / 30.3.20	ו' ניסן / 31.3.20	ז' ניסן / 1.4.20	ח' ניסן / 2.4.20	רכיבי סדר היום
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
י"א ניסן / 5.4.20	י"ב ניסן / 6.4.20	י"ג ניסן / 7.4.20	י"ד ניסן / 8.4.20	ט"ו ניסן / 9.4.20	סדר יום בצהרון
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
ב' אייר / 26.4.20	ג' אייר / 27.4.20	ד' אייר / 28.4.20	ה' אייר / 29.4.20	ו' אייר / 30.4.20	רכיבי סדר היום
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
ט' אייר / 3.5.20	י' אייר / 4.5.20	יא' אייר / 5.5.20	יב' אייר / 6.5.20	יג' אייר / 7.5.20	סדר יום בצהרון
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	רכיבי סדר היום פתיחה התכנסות הארוחה כהדמנות חינוכית פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני סיכום היום
א' סיון / 24.5.20	ב' סיון / 25.5.20	ג' סיון / 26.5.20	ד' סיון / 27.5.20	ה' סיון / 28.5.20	
					כמה מילים בשבילי:

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	סדר יום בצהרון פתיחה התכנסות הארוחה כהדמנות חינוכית פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני סיכום היום
ח' סיון / 31.5.20	ט' סיון / 1.6.20	י' סיון / 2.6.20	יא' סיון / 3.6.20	יב' סיון / 4.6.20	
					כמה מילים בשבילי:

תכנון שבועי

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
כ"ט סיון / 21.6.20	ל' סיון / 22.6.20	א' תמוז / 23.6.20	ב' תמוז / 24.6.20	ג' תמוז / 25.6.20	רכיבי סדר היום
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

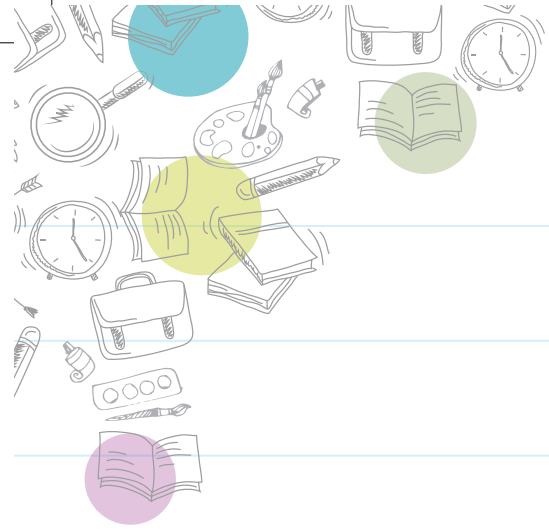

נושאים מובילים: _____ נושאים להרחבה: _____

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי	
א' תמוז / 28.6.20	ב' תמוז / 29.6.20	ג' תמוז / 30.6.20	ד' תמוז / 1.7.20	ה' תמוז / 2.7.20	סדר יום בצהרון
					פתיחה התכנסות
					הארוחה כהזדמנות חינוכית
					פעילות חינוכית - העשרתית מובנית או חוג חיצוני
					סיכום היום
כמה מילים בשבילי:					

שם התלמיד	ת.ז.	שם האם	נייד אם	שם האב	נייד אב	רגישות למזון
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						

כלי להתבוננות למובילים במסגרות

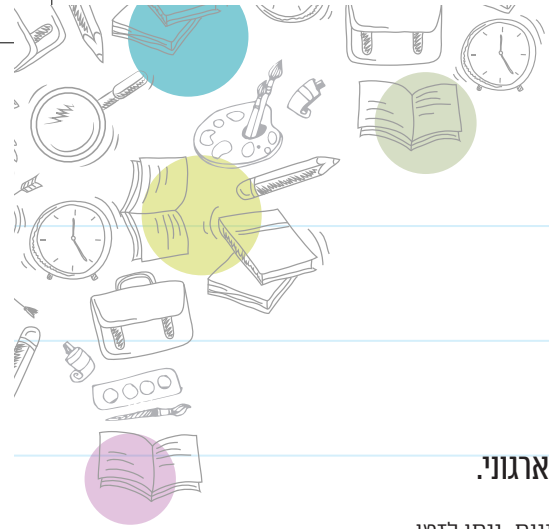
המובילים אחראים על התנהלות תוכנית 'ניצנים' מבחינה ארגונית, פדגוגית ורגשית.

לפניכם כלי להתבוננות. הכלי מאפשר לקיים התבוננות אישית או צוותית. באמצעות ההתבוננות ניתן לזמן בחינה של ציר הפעולה בו המובילה רוצה להשתפר. מטרת הכלי היא לעודד למידה אישית, שיפור תהליכי ביצוע ושיח עמיתים הממוקד במטרות ההתבוננות.

משימות שעלי לעשות בכדי לקדם את הנושא	איני מבצע	לעיתים	בדרך כלל	באופן קבוע	פעולות המצופות מהמובילים
היבט פדגוגי - מתווים ותוכניות					
					עובד על-פי תוכנית עבודה הכוללת פעילויות בהתאם לגיל התלמידים
					מפעיל תוכניות העשרה, הפגה וחוויה בהתאם להתפתחות של התלמידים וצורכיהם
					פועל על-פי מתווה סדר היום של משרד החינוך הכולל מבנים ברורים ותכנים נדרשים
					יוצר קשר ורצף בין פעילות הבוקר לפעילות בצהריים - יום לימודים כיחידה הרמונית. קיום חפיפה עם צוות הבוקר
היבט ארגוני-סדירות					
					בודק נוכחות של הילדים - מדי יום עם תחילת הפעילות עורך בדיקת נוכחות בעזרת יומן נוכחות
					משחרר תלמידים מהמסגרת אך ורק לידי האחראי על התלמידים, כפי שרשום בטופס הבאת/החזרת תלמידים על-ידי ההורה
					אם אין שמירה, עורך סריקת מבנה בתחילת פעילות ובסופה
					מוודא כי מספר מנות המזון שהגיעו תואם את מספר התלמידים המשתתפים
					נותן מענה לילדים אלרגיים
					מקיים נהלים הקשורים להיגיינה אישית
					משתף את התלמידים בהגשת מזון כחלק מקידום כישורי חיים בחלק מהארוחה

משימות שעלי לעשות בכדי לקדם את הנושא	איני מבצע	לעיתים	בדרך כלל	באופן קבוע	פעולות המצופות מהמובילים
היבט רגשי - אקלים					
					מקדם את תחושת המוגנות של התלמידים במסגרת - למשל: התלמידים מרגישים שלצידם מבוגר שמקשיב להם, שמבין אותם, שמנסה לסייע להם
					מקדם את תחושת השייכות של התלמידים במסגרת על-ידי יצירת קשר אישי עם הילד עצמו ובינו לבין הקבוצה
					ערני למצבים רגשיים של התלמידים - במידת הצורך מערב את המוביל/ה, האם, ההורים והגורמים הרלוונטיים
					משתף את התלמידים בהגשת מזון כחלק מקידום כישורי חיים בחלק מהארוחה
התפתחות מקצועית					
					משתתף בפיתוח המקצועי שנקבע על-ידי משרד החינוך בהתאם לנדרש

מה מצופה ממרכזי התוכנית בבית הספר?

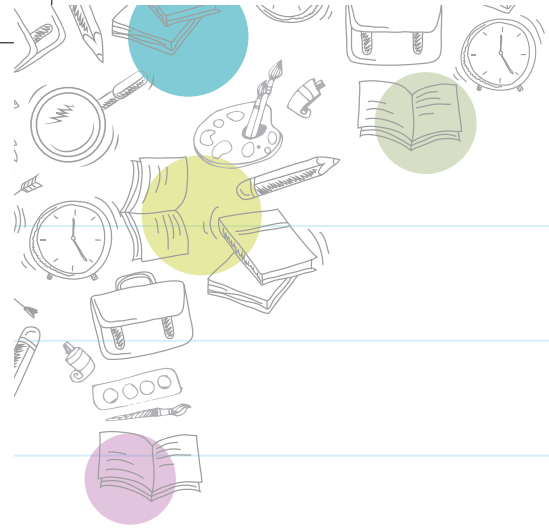
מרכזי התוכנית אחראים על ניהול המסגרות בבית הספר בהיבט החינוכי, המינהלי והארגוני.

לפניכם כלי להתבוננות, כלי זה מאפשר לקיים התבוננות אישית או צוותית. באמצעות ההתבוננות, ניתן לדמן בחינה של ציר הפעולה בו המרכז/ת רוצה להשתפר. מטרת הכלי היא לעודד למידה אישית, שיפור תהליכי ביצוע ושיח עמיתים הממוקד במטרות ההתבוננות.

פעולות המצופות ממרכז התוכנית בבית הספר	באופן קבוע	בדרך כלל	לעיתים	איני מבצע	משימות שעלי לעשות בכדי לקדם את הנושא
היבט פדגוגי - מתווים ותוכניות					
מוביל בשיתוף פעולה מלא עם הצוות בניית תוכנית חינוכית במסגרות					
מלווה את הצוות הפועל במסגרת ומסייע לו בהיבט החינוכי					
פועל על פי מתווה סדר היזום של משרד החינוך הכולל מבנים ברורים ותכנים נדרשים					
יוצר קשר ורצף בין פעילות הבוקר לפעילות בצוהריים					
היבט ארגוני- סדיריות					
מלווה את הצוות הפועל במסגרת ומסייע לו בהיבט הארגוני					
מנהל אירועים חריגים המתרחשים במסגרת - כולל תיעוד מרגע ההתרחשות ועד לסיומו, עדכון ההורים, מנהל התוכנית ברשות ומנהל בית הספר					
מנהל תיק בית ספרי הכולל: 1. נהלים והנחיות 2. פרטי התקשרות עם תלמידי ניצינים והוריהם 3. תוכניות פדגוגיות בהלימה למתווה של המשרד 4. דיווח על אירועים חריגים 5. לוח מפגשי צוות, מנחה (תאריך ונושא המפגש) מועדי הכשרות ונושאייהם					

היבט ארגוני - סדירויות (המשך)					
משימות שעלי לעשות בכדי לקדם את הנושא	איני מבצע	לעיתים	בדרך כלל	באופן קבוע	פעולות המצופות ממרכז התוכנית בבית הספר
					<p>משתף פעולה עם צוותי הבקרה והערכה של התוכנית - בעת ביצוע הבקרה מתלווה לבקר ומאשר בחתימה את מספר התלמידים הנוכחים בפועל בזמן הבקרה בכל אחת מקבוצות הפעילות</p>
היבט רגשי - אקלים					
					<p>בונה מערכת יחסים ותקשורת עם ההורים - קשר המבוסס על הקשבה, אמפתיה ויצירת אמון. כחלק מהתקשורת עימם עליו להביא לידיעתם באופן שוטף את תוכנית הפעילות במסגרות</p>
					<p>מנכיח את תוכנית "ניצנים" לקהילת באי הצהרון - מייצר מבנה קבוע ועקבי שבו משתף את הורים בנעשה במסגרת. כיום יש דרכים רבות ומגוונות להציג את העשייה, למשל: לוח קבוע או נייד בכניסה המיועד לצהרון, עלון להורים שיפורסם אחת לתקופה, חבירה לעיתון ביה"ס ופרסום דרכו, באופן עקבי: עשייה מהצהרון המתנהל בו.</p>
התפתחות מקצועית					
					<p>משתתף בפיתוח המקצועי שנקבע על ידי משרד החינוך בהתאם לנדרש</p>

הנחיות לרכש פדגוגי

התקציב השנתי לרכש פדגוגי הינו 1300 ₪ לשנה.

התקציב מיועד לביצוע פעילות חינוכית-העשרתית-הפגתית של הצהרון בלבד.

התקציב מאפשר לרכוש ציוד ומגוון חומרים בהתאם לפעילות שנקבעה.

ניתן להשתמש בו גם עבור יוזמות ותוכניות שמבוצעות בתוכנית לאורך השנה.

ההחלטה על חלוקת התקציב לרכש הפדגוגי תתקבל בוועדת ההיגוי הרשותית ותתועד בפרוטוקול הוועדה.

דגשים לרכש הפדגוגי:

< רכישת משחקים ייחודיים שאינם נמצאים בכיתה ואשר שמים דגש על היבטים חברתיים ותנועתיים.

דוגמאות למשחקים המפתחים שיח רגשי:

< חלומות וחבליים

< חלום לי

< כיף לי

< מסיבת פיג'מות

< מה קורה כאן?

דוגמאות למשחקים המעודדים שיח בין חברים:

< ג'ינגל ספייד

< חתחתול

< חלומות

< סלט יווני

< שרלוק

< מי מפלצת

< מלך הפלאפל

< רגל על רגל

*אין לראות רשימת משחקים זו כהמלצה.

< מומלץ לרכוש חומרי יצירה המאפשרים ומעודדים יצירה חופשית, ללא דפי עבודה, שבלונות ותבניות מוכנות שאינם מעודדים יצירתיות.

< ספרי ילדים מותאמי גיל ומגזר. כדאי להתייעץ עם מחנכת הכיתה או להכנס לאתר מצעד הספרים בבתי הספר.

נהלים והנחיות לשימושך

לפניכם ראשי הפרקים מחוזר המנכ"ל שפורסם.
החוזר מכיל נהלים והנחיות להפעלת התוכנית.

החוזר נמצא בפורטל [מוסדות חינוך](#)

הוראת קבע מס' 0234

תאריך פרסום: כ"ו באלול תשע"ט, 26 בספטמבר 2019

הוראה תקפה מתאריך: 26.9.2019

תמצית ההוראה

הוראה זו עוסקת במהותה של תוכנית "ניצנים" שבמסגרתה מופעלות מסגרות לימודיות נוספות בשעות אחר הצהריים לגני הילדים הציבוריים ולבתי הספר המתוקצבים על ידי משרד החינוך בחינוך הרשמי, בחינוך המוכר שאינו רשמי ובחינוך המיוחד. במסגרת התוכנית המשרד מסבסד גם מסגרות חינוכיות נוספות בשעות הבוקר לגני הילדים הציבוריים ולבתי הספר המתוקצבים על ידי משרד החינוך בחופשות בתי הספר והגנים במהלך שנת הלימודים. זאת במטרה לתת מענה חינוכי איכותי לצורכיהם השונים של התלמידים וכן כדי להקל על ההורים ולעודד את השתלבותם בעבודה.

1. כללי

2. [מטרות תוכניות 'ניצנים', אוכלוסיות היעד ומסגרת הפעילות](#)

2.1. [מטרות התוכניות](#)

2.2. [אוכלוסיית היעד](#)

3. [הצוותים המובילים במסגרות](#)

3.1. [בגני הילדים](#)

3.2. [בבתי הספר](#)

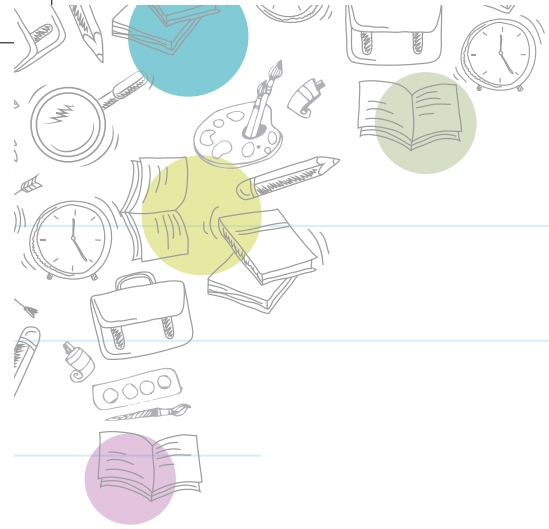
3.3. [בחינוך המיוחד, בגנים ובבתי הספר](#)

4. [מתווה סדר היום – תכנים ופעילויות](#)

4.1. [כללי](#)

4.2. [מתווה סדר היום](#)

4.3. [רכיבי סדר היום](#)

5. כוח האדם בתוכנית – תפקידים ותחומי אחריות

- 5.1 כללי
- 5.2 מנהל תוכנית ניצנים ברשות
- 5.3 מרכז התוכנית בבית הספר
- 5.4 מרכז ניצנים במחוז
- 5.5 המנחה הפדגוגי
- 5.6 בני נוער ב'ניצנים'

6. נהלים להפעלת התוכנית בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד בגני הילדים ובבתי הספר

- 6.1 כללי
- 6.2 בעלי התפקידים ודרכי העבודה במסגרות בגני הילדים
- 6.3 דיווח להורים על פעילות או על אירוע חריג
- 6.4 התכנסות, נוכחות ושחרור הילדים בגן ובבית הספר
- 6.5 סיום יום במסגרת ניצנים ובימי החופשה
- 6.6 נהלים הקשורים לחצר
- 6.7 הפסקות בבתי הספר

7. ביטחון, חירום ובטיחות

8. מתן שירותי עזרה ראשונה

9. היערכות מערכתית ליצירת אקלים חינוכי בטוח ולמניעת אלימות והתנהגויות לא מתאימות

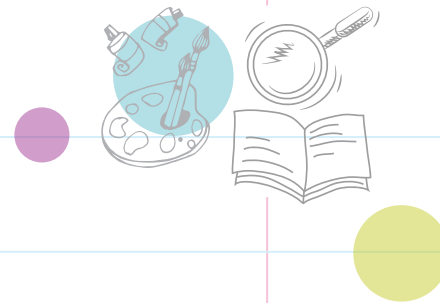
- 9.1 התמודדות עם התנהגויות מאתגרות של ילדים בגני הילדים ובבתי הספר
- 9.2 הוצאת ילד מהצהרון עקב אי־התאמה

10. הזנה ומהלך הארוחה

- 10.1 היגיינה
- 10.2 חלוקת המזון במהלך השנה ובימי החופשה
- 10.3 רגישות למזון

11. נספח הכשרות

- נספח א'3

טלפונים לשעת חירום

מגן דוד אדום - 101

משטרה - 100

מוקד עירוני - 106

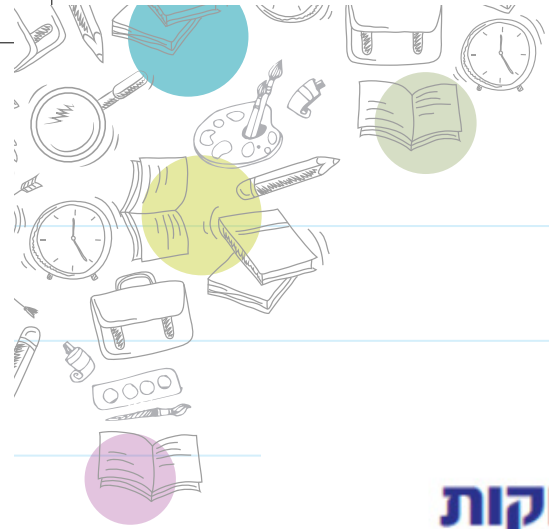
מכבי אש - 102

מוקד חברת חשמל - 103

פיקוד העורף - 104

בעלי תפקידים בתוכנית ניצנים:

שם: _____	מס' טלפון: _____	מונהל/ת ניצנים ברשות
שם: _____	מס' טלפון: _____	מרכז/ת התוכנית בבית הספר
שם: _____	מס' טלפון: _____	אנשי צוות ניצנים בבית הספר
שם: _____	מס' טלפון: _____	
שם: _____	מס' טלפון: _____	מונהל/ת בית הספר
שם: _____	מס' טלפון: _____	מחנכת/ת הכיתה
שם: _____	מס' טלפון: _____	יועצת בית הספר

הנחיות לעזרה ראשונה

החייאה בסיסית בילדים ותינוקות

בטיחות - ודא כי לא נשקפת סכנה לך ולמטופל

1. הזעק עזרה -
אם הילד לא מגיב, לא נושם או נושם בצורה לא תקינה
הזעק עזרה - חייג 101 למגן דוד אדום
ופעל בהתאם להנחיות מוקד מד"א

2. בקש להביא מכשיר דפיברילטור**
הדלק את הדפיברילטור ופעל בהתאם להנחיותיו
עד להגעת המכשיר, התחל מיד בביצוע עיסויי חזה

3. בצע 30 עיסויי חזה -
לחץ חזק במרכז בית החזה כלפי מטה,
לעומק של 1/3 מעומק בית החזה לפחות
ומהר בקצב של בין 100 ל-120 בדקה
בתינוק (עד גיל שנה)
בצע עיסויי חזה באמצעות 2 אצבעות או 2 אגודלים
בילדים (מעל גיל שנה ועד הופעת סימני התבגרות)
בצע עיסויי חזה באמצעות יד אחת או שתיים
בהתאם לגודל המטופל

C
3

4. פתח נתיב אוויר -
סלק הפרשות (אם קיימות) הטה את ראשו
של המטופל לאחור והרם את הסנטר

A
4

5. הנשם 2 הנשמות -
לאחר מכן המשך בביצוע 30 עיסויי חזה
ו-2 הנשמות עד להגעת צוות מד"א

B
5

* נפח הנשמה - עד לעליית בית החזה
* בצע הנשמה רק אם עברת קורס החייאה, אם לא עברת קורס בצע
עיסויי חזה בלבד ללא הנשמות
* מומלץ להנשים באמצעות מסיכת כיס

** דפיברילטור הינו מכשיר החייאה מציל חיים הנותן שוקים חשמליים

כיצד לטפל בעילפון

עילפון הינו מצב חירום רפואי שכיח הנגרם כתוצאה מהפרעה רגעית לאספקת החמצן במוח על רקע גורמים וסיבות שונות. ברוב המקרים המטופל מאבד את הכרתו למספר רגעים בודד שלאחריהם חוזר להכרה מלאה.

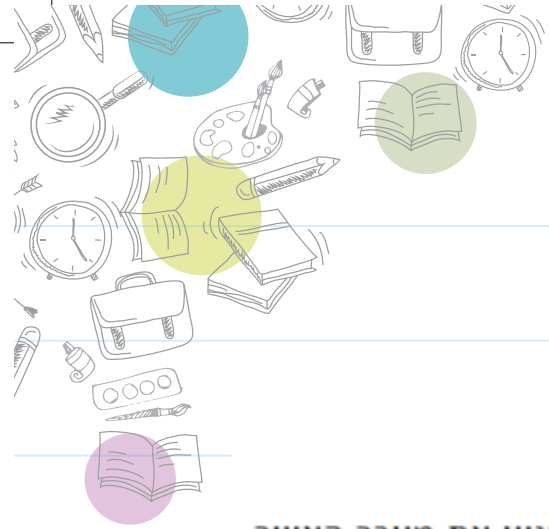

כיצד נטפל בנפגע?

- ◀ חייג מייד 101 והזעק צוות מד"א.
- ◀ יש להשכיב את הנפגע על גבו כאשר הרגליים מעט מוגבהות.
- ◀ יש להטות את ראשו מעט לאחור ולשמור על נתיב האוויר.
- ◀ יש לשחרר בגדים לוחצים.
- ◀ לאחר שהנפגע מתואשש, יש להקימו באיטיות ובהדרגה.

איסורים!
אין לשפוך מים על הנפגע
אין להכות את הנפגע

אם הנפגע אינו שב להכרה מייד, בדוק האם הנפגע נושם או מראה סימני חיים.
אם לא, התחל לבצע פעולות החייה! כמפורט בעמ' 1

חנק מוגף זר

גוף זר החודר לקנה הנשימה עלול לחסום את נתיב האוויר ולמנוע את מעבר האוויר לריאות. אחוז מקרי החנק הגבוה ביותר הוא בילדים ובקשישים.

הטיפול מתחיל במניעה!

מזון: כאשר מגישים מזון לילדים, חשוב לחתוך את המזון בצורה קפדנית ומתאימה ליכולת האכילה שלהם.

לדוגמא: נקניקיות יש לחתוך לרצועות לאורך, ענבים, זיתים ועגבניות שרי נחצה לשניים ועוד. אין לתת לילדים מתחת לגיל חמש פיצוחים וסוכריות קטנות ו/או קשות.

משחקים וצעצועים: חשוב לבחור משחקים שאין בהם חלקים קטנים שהילד עלול להכניס לפה כמו גולות, חלקי לגו קטנים, כדורים קטנים וכדומה.

בבית: היו עירניים ומודעים לסכנות. הרחיקו מהילדים כל חפץ שעלול לסכן אותם כמו: מטבעות, מכסים של עטים או טושים, כדורים קטנים, גולות, חלקי לגו קטנים וכדומה.

כיצד נזהה נפגע שמשתנק (נחנק)?

- ◀ בד"כ הנפגע אוחז בגרונו או מנסה לשדר מצוקה
- ◀ הנפגע מנסה להשתעל או מתקשה בדיבור
- ◀ סימני כיחלון (צבע העור מכחיל בשפתיים ובקצות האצבעות)

כיצד לטפל בנפגע בהכרה?

אם הנפגע משתעל או משמיע קול, המשך לעודד אותו לשיעול.
אם לא, פעל מייד:

- ◀ אם הגוף הזר נראה לעין, הוצא אותו בעדינות מחלל הפה
- ◀ בילדים מעל גיל שנה ובמבוגרים בצע לחיצות ברום הבטן
- ◀ בתינוקות עד גיל שנה בצע טפיחות בין השכמות ולחיצות במרכז בית החזה עד שהגוף הזר ייצא
- ◀ חייג מייד 101 והזעק צוות מד"א
- ◀ המשך בביצוע לחיצות ברום הבטן / טפיחות בין השכמות ולחיצות חזה עד להגעת צוות מד"א

נפגע מחוסר הכרה?

- ◀ חייג מייד 101 והזעק צוות מד"א
- ◀ השכב את הנפגע על הרצפה או על מצע קשיח גבוה והתחל לבצע פעולות החיאה! **כמפורט בעמ' 1**
- ◀ אם הגוף הזר נפלט והנפגע חוזר לנשום, המשך להשגיח עליו עד להגעת צוות מד"א

כיצד לעצור דימומים?

שטף דם נגרם כאשר נוזל הדם פורץ מחוץ לכלי הדם (עורקים, ורידים).
הטיפול בשטף דם פורץ יתבצע על ידי הפעלת לחץ חזק וישיר על מקור הדימום.

ראשית אם קיימים ברשותנו, נשתמש בערכת עזרה ראשונה ובכפפות חד פעמיות.

1 כיצד נטפל בנפגע?

נפעיל לחץ חזק וישיר על מקור הדימום עם היד ולאחר מכן באמצעות תחבושת סטרילית / מגבת / בד נקי.

2

אם הדימום לא נעצר, נפעיל לחץ נוסף באמצעות משולש בד / סדין / מגבת.

3

במקרה של קטיעה או אם הדימום אינו פוסק, נניח חסם עורקים מעל למקור הדימום.

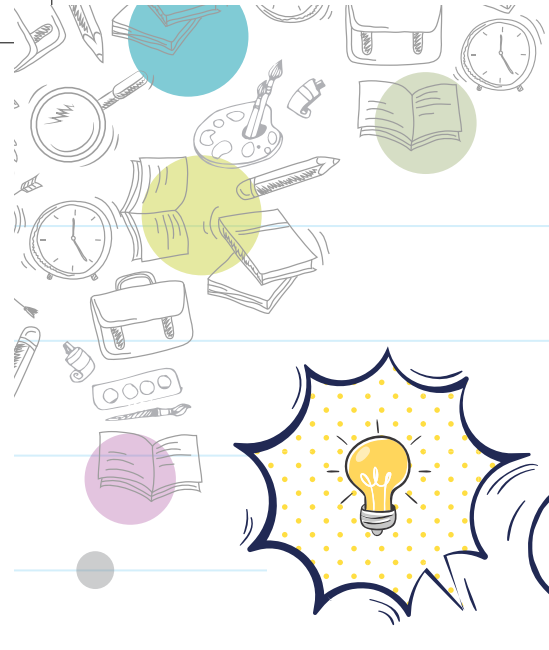
4

חייג מייד 101 והזעק צוות מד"א.

5

**** בקטיעה של איבר, יש לשמור על קירור האיבר אך להימנע ממגע ישיר עם מים או קרח.**

רעיונות ויזמות

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for writing or drawing. It is connected to the lightbulb icon by a thin line.

לוח חופשות שנה"ל תש"פ 2019-2020

מועד	ימים	תאריך לועזי	תאריך עברי
ראש השנה	ראשון-שלישי	29.9.19-1.10.19	כט' באלול-ב' בתשרי
יום כיפור	שלישי-רביעי	8.10.19-9.10.19	ט' בתשרי-י' בתשרי
ערב סוכות וסוכות	ראשון-שלישי	13.10.19-22.10.19	יד'-כג' תשרי
חנוכה	שלישי-שני	24.12.19-30.12.19	כו' כסלו-ב' בטבת
תענית אסתר שושן פורים	שני-שלישי שלישי	9.3.20-10.3.20	יג' באדר-יד' באדר
חופשה לפני ערב פסח	רביעי-חמישי	1.4.20-16.4.20	ו' בניסן-כב' ניסן
יום הדיכרון ויום העצמאות	שלישי-רביעי	28.4.20-29.4.20	ד' באייר-ה' אייר
ל"ג בעומר	שלישי	12.5.20	יח' באייר
שבועות	חמישי	9.6.20	ה' בסיון

ימי פעילות בחופשות חנוכה/חורף פסח/אביב

במגזר היהודי

חופשת חנוכה:

כ"ו בכסלו - ב' טבת (30-24 בדצמבר) 2019 (לא כולל שישי, שבת).

חופשת פסח:

ו'-י"ב ניסן (31 במרץ - 6 באפריל 2019)

או ז'-י"ג ניסן - (7-1 באפריל 2019).

במגזר הלא יהודי

חופשת החורף: בין התאריכים 24.12.2019 - 9.1.2020

חופשת האביב: בין התאריכים 21.4.2020 - 6.4.2020

יום פתיחת שנת הלימודים
יום ראשון א' באלול תשע"ט 19.20

יום סיום שנת הלימודים
יום שלישי ח' בתמוז 30.6.20

* לוח חופשות הצהרונים עשוי להשתנות בהתאם להחלטות שינויי החופשות במשרד החינוך

